

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:

Dr. STAUBER JÁNOS

Proprietară: Societatea Anonimă pt. editura ziarului Aradi Közlöny, înreg. în Reg. Publ. Periodice sub No. 10/1—1938, Trib. Arad

ARAD, ANUL 54. No. 78.

1939. április 6., csütörtök.

Redactor responsabil:

SZ. JAKAB GEZA

Április 16-ikán

Külföldi útra indul Gafencu külügyminiszter

Berlint, Párist és Londont is felkeresi — Tilea követ
visszautazott Londonba

Tovább folynak az angol—lengyel megbeszélések

Berlin. Ribbentrop német birodalmi külügyminiszter meghívására Gafencu külügyminiszter áprilisban két napot fog Berlinben tölteni. Vele utazik Creteanu külügyminiszteri főtitkár és a kabinetirodalom igazgatója. Berlinből Gafencu külügyminiszter és kísérete Milanóba utazik, majd onnan Brüsszelbe látogat el és végül felkeresi Párist és Londont is.

Bucuresti-i jelentés szerint Grigore Gafencu külügyminiszter április 16-ikán indul külföldi útjára és április 18-ikán, valamint 19-ikén tartózkodik Berlinben.

Gafencu Belgiumba, Franciaországba és Angliába is ellátogat és visszatérése alkalmával utba-
sítja Romát is. A román külügyminiszter részletes uti programját még nem dolgozták ki.

Bucuresti. Tilea londoni követ tegnap visszautazott Londonba.

Beck az angol királyi párnál

London. (Rador.) A Reuter ügynökség jelentése szerint az angol—lengyel probléma tárgyalásai során megvizsgálják azt a felvetést is, hogy a garancia kiépítése kétoldali legyen. Rendkívül nagy feltűnést keltett az a hír is, hogy a lengyel külügyminiszter az Egyesült-Államok londoni nagykövetségével is találkozik fog-

London. Beck lengyel külügyminiszter szerdán délelőtt gépkocsin Windsorba hajtatott, ahol a királyi párnak volt a vendége. Délután 5 órakor a külügyminiszterrel tárgyalt. Lehetséges, hogy a megbeszélésekről még ma hivatalos jelentést adnak ki. Csütörtökön reggel Beck külügyminiszter Portsmouthba utazik, ahol megtekinti az angol tengeri haderőt.

Londonból jelentik: A mai minisztertanácsban, amely 2 óra 50 percig tartott részletesen ismertették a jelenlegi európai helyzetet. Lord Halifax angol külügyminiszter az angol—lengyel viszonyról számolt be. Ezenkívül nyilatkozott arról, hogy eszmecsere folytatótt különböző államok külügyi képviselőivel. Ezután jelentést tettek a kereskedelemügyi megbeszélésekről is.

Butler külügyi államtitkár tudomásul adta, hogy Spanyolország területéről mindeztideig nem szállították el a német és olasz önkénteseket, sem a hadianyagot.

„A keleteurópai államokat nem fenyegeti veszély“

A Stefani ügynökség diplomáciai levelezője cikket ír, amely a következőket tartalmazza: Anglia legújabb terve az, hogy több államot a Németország elleni szövetségbe kapcsoljon be. Ha az angol politikának ezek az új irányelvei, akkor biztosra vehető, hogy ismét a szélsőségesek és a háborút követelők, akiknek vezetője Eden, örülhetnek, hogy ezáltal újból befolyáshoz jutnak. A cikk írója megállapítja, hogy

a keleteurópai államokat, többek között Jugoszláviát, Görögországot és Romániát senki sem fenyegeti.

a Pilsudszky által megkötött egyezmény még érvényben van és az teljesen fedi Lengyelország érdekeit. Lengyelország csak úgy akadályozhatja meg a Szovjetországok előnyomulását nyugat felé, ha a legjobb viszonyt tartja fenn leghatalmasabb szomszédjával, Németországgal. Anglia jelenlegi erőfeszítései Olaszország gazdasági érdekeit is veszélyeztetik. Anglia Lengyelország számára, csak az orosz segítséget ajánlotta fel, mert a ber-

A sajtó még mindig Chamberlain történelmi jelentőségű beszédével foglalkozik. A Daily Telegraph kihangsúlyozza, hogy a miniszterelnök félreérthetetlen nyíltsággal adta tudomásul a világnak, hogy Anglia nem tűri újabb térfoglalást. Az újság különösebb fontosságot tulajdonít Chamberlain ama kijelentésének, hogy a kölcsönös védelmi szövetség nem irányul kizáróan egy állam megvédelmezésére.

Minden állam, amely fenyegetve érzi magát, feltétlenül számíthat Anglia segítségére, ha ezt a segélynyújtást kéri.

Az Observer megállapítja, hogy a védelmi szövetség nem irányul Németország ellen. Abban az esetben, ha Németországnak nem lesznek újabb térfoglalási tervei, a kölcsönös védelmi paktum csak Európa békéjét erősíti meg. Csak abban az esetben, ha Németország újabb támadásra határozna magát, akkor lépne életbe a védelmi paktum.

A Daily Mail szerint, az angol kormány nem tűrne olyan politikát, amely Németország bekerítését tűzné ki célul. Angliában jól tudják, hogy egy ilyen akció háborúhoz vezetne. A háború kiprovokálása azonban nem tartozik Chamberlain politikája közé.

lin—róma tengely sohasem hagyja magát bekeríteni.

Az olasz lapok tudósítói jelentik a különböző európai fővárosokból, hogy **az angol—francia diplomácia új szövetség létesítését tervezi.**

amely a demokrácia plutokrácia érdekeit szolgálna a tengely terjeszkedési érdekei ellenében. Németország készen áll arra, hogy ellentámadásba menjen át és megakadályozza az Anglia által tervezett bekerítést. A Messenger szerint, ha ez a bekerítési politika eredménnyel járna, Németország ellentámadása diplomáciai, gazdasági és propagandá téren történne meg, különösen pedig az Anglia uralma alatt álló gyarmatokon, protektorátusokon és dominiókban. A flotta-egyezményt nemcsak felmondaná Németország, hanem fellegyverkezését még jobban fejlesztené, különösen repülőgépgyártás terén, hogy fensőbbségét biztosíthassa.

A francia légügyi miniszter tegnap fontos tárgyalásokat folytatott Hoare Belisha angol nem-

zetvédelmi miniszterrel, valamint az angol légügyi miniszterrel. A tárgyalások során megállapították abban, hogy az angol és francia repülőgéptervek kölcsönösen kicseréljék. A megállapodásoknak legfontosabb pontja az, hogy Anglia háború esetén expedíciós légi haderőt küld a kontinensre. A francia légügyi miniszter meglátogatott több angol repülőgépgyárat.

A francia és angol haderő földközi tengeri együttműködése

A tengerészeti egyezményre vonatkozólag az angol képviselőházban feltárták, hogy a földközi-tengeri viszonylatban is támogatná egymást az angol és francia haderő. A két állam tengerészeti képviselői állandó érintkezésben vannak, hogy a két országot érintő ügyekben tanácskozzanak. Chamberlain miniszterelnök ezután nyilatkozott a moszuli angol konzul meggyilkolásának körülményeiről. Ezzel kapcsolatban hangsúlyozta, hogy az iraki kormány a legmesszebbmenő elégtételt szolgáltatja. Irak miniszterelnöke mindent megtett az angol alattvalók élet- és vagyonbiztonságának védelmére, az iraki parlament határozati-
lag tolmácsolta részvétét és sajnálkozását az angol konzul meggyilkolása miatt. Megindították a legerélyesebb vizsgálatot, hogy a bűnösöket meg büntessék. A meggyilkolt angol konzul családjának és az angol kormánynak teljes kárpótlást adnak.

Lord Stanhope rögtönzött nyilatkozata

London. Szerda reggel nagy szenzációra ébredt Anglia lakossága. Kiderült, hogy az angol flotta kedd este óta riadó készütségben van. Az angol közvélemény érdekes élmények között értesült a flottának légiriadó készütségbe történt helyezéséről.

A Royal Oak repülőgép anyahajó fedélzeten kedd este egy toborzó film bemutatására került a sor. A bemutatón Stanhope lord haditengerészeti miniszter beszédében váratlanul közölte hallgatóságával, hogy a hajó nagytermében azért áll olyan sok szék üresen, mert a haditengerészeti miniszterium éppen most adott utasítást a flotta tisztjeinek és legénységének, hogy azonnal foglalják el helveiket a légelhárító ütegek mellett.

— Most jövök a haditengerészeti miniszteriumból — mondotta Stanhope lord — és ott értesültem arról, hogy a flotta elővigyázatossági intézkedéseket hajtott végre.

A miniszter váratlan bejelentéséről az angol fővárosban csak éjfél után értesültek.

Fokozódott a nyugtalanság, amikor éjfél után a szerkesztőségek utasítást kaptak, hogy Stanhope lord bejelentéséről ne vegyenek tudomást. Később megváltoztatták ezt az intézkedést, mert a hír annyira köztudomású lett a közönség előtt, hogy már nem lehetett elhallgattatni. A három nemzetvédelmi miniszterium részéről Stanhope bejelentésével kapcsolatban egymással ellentmondó közléseket tettek. Az admirálisok közölték, hogy a honi flotta tisztikara és legénységének felerésze szabadságon van. Nincs szó mozgósításról. A védelmi készütség jelenlegi állása megfelel annak, amelyben a haditengerészet azokban a napokban volt, amikor Cseliszlovákia megszűnt.

Az angol flotta légiriadó készütségbe való helyezéséről szóló híreket szerda reggel a lapok, a Daily Express kivételével csak második kiadásukban közölték. A Daily Herald értesülése szerint Greenwood képviselő, a munkáspárt vezére, szerda délelőtt ebben az ügyben felkereste Chamberlain miniszterelnököt. A News Chronicle közli, hogy hivatalos

résről felkérték a sajtót, hogy nemzeti érdekből ne foglalkozzék lord Stanhope beszédével. A lap azt is közli, hogy a hivatalos felkérés következtében első kiadásában az egész ügyet elhallgatta. Altalában az a nézet alakult ki, hogy Stanhope lord indiszkréciót követett el.

London. A News Chronicle esti kiadása hírt ad arról, hogy lord Stanhope riadalmat keltő beszédét bemutatták Chamberlain miniszterelnöknek, aki azt a megjegyzést tette, hogy mélyen sajnálja a dolgokat. Ugy hírlík, hogy lord Stanhope, az angol admirális első lordjának állása megrendült.

Londonból jelentik: A lordok házának mai ülésén maga lord Stanhope adott magyarázatot a tegnapi elhangzott beszédére, amely közismeretlen nagy feltűnést keltett. A lord magyarázkodása során bejelentette, hogy szóbanforgó beszédével, amelyre egyébként nem készült — pusztán távolmaradását akarta megmagyarázni és szavaival főként azt célozta, hogy kihangsúlyozza, hogy az angol haderő mindig készen áll bármilyen eshetőségre, még a husvéti szabadság ideje alatt is. Lord Stanhope beszéde végén kijelentette, hogy mélyen sajnálja, ha szavaival felesleges aggodalmat okozott. A lordok háza a választ tudomásul vette s a kérdés felett napirendre tért.

Ridikülök a legmodernebb kivitelben, bőrönd és bőrdíszmű áruk, berendezett kazetták, kalapdobozok

Kramarovics
bőröndösnél, Plata Avram Iancu 3.
CONSUM-TAG.

Német tiltakozás a chilei merénylet ügyében

Berlin. (Rador.) A német sajtó a santiago de chilei német követség elleni merénylet ügyével foglalkozik. A Berliner Börsenzeitung ezeket írja: Annak dacára, hogy a rendőrség még mindig nem leplezte le a merénylet tetteseit, nagyon jól tudja, hogy kik a felbujtók. Ezeket a felbujtókat a zsidó-demokrata-szabaddkőműves körökben kell keresni, akik minden eszközt felhasználnak arra, hogy Nagynémetország ellen küzdjenek. Ennek fényes példája ez a merénylet. A Berliner Lokalanzeiger így ír: A birodalom már beigazolta, hogy nem tűri el külföldön tartózkodó állampolgárai ellen irányuló terrorista merényleteket.

Szökés közben lelőtték a bucaresti-i gyógyszerésznő gyilkosait

Bucurestiből jelentik: Tampeanu Gheorgheta gyógyszerésznő gyilkosai teljes beismerő vallomást tettek és a legcinikusabban mondták el, hogy a bűnjeleket, a véres ruhákat a Jilavai ut egy szakaszán az út árkába dobták. Jellemző a gyilkos Ion Husanu cinikus magatartására, hogy kérte: engedjék meg neki, hogy cigarettát vásároljon a meggyilkolt gyógyszerésznőtől elrabolt pénzből.

Olga Tcacentco, az orosz származású szolgáló, aki segédkezett a gyógyszerésznő meggyilkolásában kimerítően mondtta el, hogyan történt a gyilkosság.

— Tempeanu gyógyszerésznő szokása szerint reggel fél nyolc órakor cseppetett — mondotta Olga Tcacentco. — Amikor beléptem a szobába, a rádió mellett kötött. Megmondottam, hogy ma reggel jön Ion, hogy megjavítsa a kerevetet. Ion nemsokára megérkezett és a kalapáccsal a kezében lépett a szobába, ahol a kerevet mellé térdelt és megjárt-szotta, mintha el volna foglalva munkájával. Fél szemmel lesté, hogy mikor fordul el a gyógyszerésznő s az alkalmas pillanatban felugrott és a fejére sújtott. Vér borította el az arcát, de nem vesztette el az eszméletét. Én is Ion segítségére kellett siessék, olyan erősen védekezett.

A gyilkosok ezután kifosztották a lakást és a bűnjeleket. — állításuk szerint — a jilavai uton eldobták. A vizsgálóbíró e vallomástétel után úgy rendelkezett, hogy a két gyilkost kísérik ki a helyszínre és keressék meg a véres ruhadarabokat.

Több detektív kíséretében vitték ki a két gyilkost a jilavai utra, ahol egy alkalmas pillanatban, a látszat szerint előre megbeszélt terv alapján két irányba akartak elmenekülni, hogy az üldözőket megzavarják. A detektívek megállításra szólították fel a két menekülő gyilkost, akik a felszólítás ellenére is vad elkese-

redéssel menekültek. Ekkor revolver sortűz dörrent fel, a két gyilkost elérte a végzete. A rendőrök és detektívek revolvergolyói kioltották mindkettő életét.

Az illetékes hatóságok megindították a vizsgálatot és elrendelték, hogy a két, szökés közben agyonlőtt gyilkos holttestét a krematoriumban éressék el.

Kisértetjárás London szívében

Csapdákkal akarják megfogni az éjjeli órán jelentkező „szellemeket”

London. A Tower, a középkori Anglia történetének ez a tiszteletreméltó emléke, amely valamikor számtalan elítéltek volt a börtöne és ahol olyan sok emberi életet fejezett be a hóhér bárdja, ismét kísérteties események színhelye lett. Megbízható tanúk, kezdve Boleyn Annától, már évszázadok óta látták a Tower sötét folyosóin osonni az áldozatokat, levágott fejükket a hópuk alatt és újra meg újra hallottak kiáltásokat az egykori zárbákból és kínzókamrákból.

A Towerben, amelyben egyébként a megbecsülhetetlen értékű angol korona-ékszereket is őrzik, ezidőszent az Oxford and Bucks gyalogezred egy kis különítménye van beszállásolva s igazán nem lehet föltenni, hogy a katonákon nyulakhoz méltó pánik vegyen erőt, mikor az éjjeli órákban titokzatos kiáltásokat hallanak. És még is, mintha lidérenyomás ülne meg ezeken a katonákon. Az éjszaka idején lábujjhegyen osonnak végig a kivilágított kazamata-udvaron, hogy hálólhelyükre érjenek és valamennyien akaratlanul is figyelnek, amikor az óra éjfélkor a tizenkettőt üti, akkor megkezdődnek a titokzatos, háborzongató kiáltások. A szobájuk helyiségekben és zárbákból ugyan „kisértetcsapdákat” állítottak fel, mert természetesen azt teszik fel, hogy valaki tréfából ijesztget. De a titokzatos kiáltások, sóhajások heteken át tovább tartottak és még ma sem oldották meg a talányt.

Az éjjeli kiáltások az egyébként sok elő-

gazásu Towernek nem mindig ugyanabból a szárnyaiból hangoztak. Először a St. Peter ad Vinculus kápolnából, ahol vérpád állott, hallottak kiáltást. Az oltár előtt két angol királynő között két angol herceg fekszik eltemetve. Mind a négyen ezen a vérpádon vesztették fejüket a hóhér bárdja alatt.

A következő éjszakán tehát oda is figyelő őrséget rendeltek. Ugy látszik, hogy a „szellemek” ez a figyelés nagyon kellemetlen lehetett, mert éjszakai működésének színhelyét azonnal áthelyezték a Tower egyik másik szárnyába. Ezuttal rendkívül kísérteties helyet választott, ahol néhány év előtt a Tower kevés számú lakosa, köztük a fakarítást végző asszonyok is, egy váratlan eset miatt páni ijedségbe estek. Éjfélkor ugyanis a nehéz, öreg lakatokkal elzárt hatalmas tügyfaajtók hirtelen és talányos módon kitarultak.

Hidegvér kell hozzá, hogy azokban a pillanatokban, mikor ezek a velőig ható kiáltások betöltik a zárbákat és a folyosókat, az ember egy kicsit meg ne borzadjon — mondta egy londoni újságírónak az egyik öregebb altiszt — és láttam a fiatalabbak közt akárhányszor, akik olyankor úgy remegtek, mint a nyárfa levele...

Mint már megírtuk, a Tower kísértetét máig se tudták tetten érni és a sötét, ósregi falakat és tornyokat még mindig a titokzatos középkori sötétség veszi körül — és mindez London szívében.

A szép Max balszerencésége

Írta: JEANNE LEUBA

Az inas jelentette gazdájának, hogy várják lenni a dolgozószobában. Max Demaure lustán feltápászkodott, megkötötte derekán háziköpenyének selyemzsinóritját és lement.

Magastermetű, sovány, nagyszajú, apró, ravaszdi, szemű, hosszuarcu, esetlen fiatalember mosolygott rá.

— Mi a kő, Etienne? — csodálkozott a szép Max. — Mi szél hozott erre?

— Hát ha nem is egyenesen az égből jövök, — mondta Etienne — mindenesetre oda készülök. Azért jöttem, hogy elbucsuzzam. Holnap indulunk. És ki tudja, hogy valaha is visszatérünk-e a Földre?

— Tréfálsz?

— Dehogyan is tréfálok. Várj, mindent elmondok...

A szép Max kishiján eltátotta a száját, míg Etienne beszélt. Azután elképedve kiáltott fel:

— A Hoowkell-gép a tied?

— En találtam fel és én építettem. A dohányt Hoowkell adta és egyetlen kikötése az volt, hogy az ő nevét viselje a gép. Holnap indulunk, Hoowkell, ez a bolond amerikai is jön. Hármannal lettünk volna, de a harmadik megbetegedett.

— **Tel!** — mondta hirtelen a szép Max — mondok neked valamit. Vigyetek el engem harmadiknak. Nézd, éppen arra készülök, hogy a leg-

nagyobb marhaságokat kövessék el egy nő miatt. Ha elmegyek veletek, megszabadulok. Ha visszatérek, akkorra meggyógyulok, ha meg ott maradnék valahol, ugy is mindegy...

Másnap hajnalban óriási tömeg tolongott a mezőn, ahol utra készen várt a gép. A három utazó elhelyezkedett, az ajtókat lezárták. Azután roppant dörrenés hallatszott, szörnyű sisterség, vörös láng és fény és a gép eltűnt a földiek szeme elől...

Mikor a gép megállapodott, rövid töprengés után felnyitották az ajtókat. Furcsa vörös fény fogadta őket és csaknem földi tájkép tárult eléjük. Nagyon meleg volt. A nap erősen sütött, kellemes, dúslombozatu fák szegélyeztek egy barátságosan kanyargó folyócskát. S minden vörös volt, a nap, az ég, a fák, a folyó, a kövek, csak önmagukon láttak földi színeket.

Hoowkell, a tömzsi, kövér, vén kis amerikai kijugrott a génből. Utána Etienne és csakhamar a szép Max is kiszállt. Körülnéztek. Ekkor egy csoport kétlábú élőlényt pillantottak meg. Hasonlítottak a földi emberekhez, de mégse voltak egészen olyanok, mint ők. Roppant nagy volt a fejük, ferdén lógott a válluk között, sovány kis testük gyengének és betegnek látszott földi fogalmak szerint. Roppant nagy, villogó, kutatófürkésző szemük volt és látható elképedéssel bámulták a különös gépet.

Hoowkell és Etienne barátságosan mosolyogva néhány lépést tettek a Mars-lakók felé, mire ezek heves csipogásba kezdtek. Egészen

úgy hallatszott, mintha nagy madarak vagy majmok csipognának, makognának. Max megfigyelte, hogy öltözékük szerint alighanem férfiak és nők vannak közöttük. Mikor látták, hogy a földiek nem barátságosak, lassan közeledni kezdtek és kíváncsian nézegették a jövevényeket. Hoowkell és Etienne feléjük nyújtották kezüket és a Mars-lakók megragadták. A csipogás fokozódott és a vöröshajú, hófehérbőrű idegen lények egyszerre a földiekhez intézték csipogó kérdéseiket.

Azután furcsa jelenet következett. Azok a Mars-lakók, akiket Max határozottan nőknek ismert fel, Hoowkell és Etienne nyakába kapaszkodtak és leplezetlenül értésükre adták, hogy tetszenek nekik. Max nevetve nézte a jelenetet és megállapította, hogy a vén Hoowkell és a csúf Etienne nem leplezik, hogy a marsbeli nőknek ez a tetszése határozottan hízeleg húsgúknak. Ekkor azonban szörnyű gondolata támadt: Mi lesz, ha felfedezik őt, a szép Maxot?

De rendkívüli meglepetés érte. A marsbeli nők otthagyták Hoowkell és Etiennet és hozzáléptek. Kíváncsian nézték meg minden oldalról, de egyikük se nyult hozzá és egy idő múlva észrevette, hogy félreérthetetlenül nevetnek rajta. Szabályszerűen kicsufolták, ujjal mutattak rá és idegenkedve húzódtak el tőle. S miután alaposan kinevezték magukat, visszamentek Hoowkellhez és Etiennehez. Ekkor Max megértette a helyzetet és hirtelen megrázta öklét és dühödten szaladt ki a száján:

— Mi ez? Hát itt én fogok bőbőlni?

ASZÓDY JÁNOS:

GDYNIA, DANZIG, KORRIDOR

Amióta német részről a lengyel határ „kiigazítás” szóba került, olyankor sohasem csak Danzigról esett szó, hanem arról a részről, amelynek „Lengyel Pomeránia” avagy lengyelül: „Pomorze” a neve és amelyet a háború utáni generáció „lengyel folyosó” néven ismer. Lengyel bizonyítások szerint, helytelen volna a „korridor” kifejezés, amennyiben a „Pomorze” tulajdonképpen egy ősrégi lengyel tartomány, amely kb. akkora nagyságu mint Belgium fele és amely a történelem folyamán, csupán két ízben volt idegen uralom alatt. 1308-tól 1454-ig, azaz 146 évig, a Teuton lovasrend uralkodott itt, míg 1772-től 1920-ig azaz 148 éven át Poroszországhoz tartozott. Ezen idő alatt, a tartomány lakossága lengyel maradt és amikor Versaillesban döntésre ültek össze, az új nyelvi határ-vonalat vették figyelembe, amelyből Lengyelországnak eredt kára, amennyiben az idegen dominációk évszázadai alatt, a germán tenger kétoldalról rohamozó hullámai mégis kikezdték a lengyelek által lakott területek partjait.

Miután pedig a VIII.ik wilsoni pont szerint, a lengyel nép tengerre vezető útja „biztos és szabad kell legyen”, az utban lévő Danzig kikötővárost, Népszövetségi protektorátus alá helyezték. A Szabadváros területe vámszempontokból, lengyel terület és külpolitikai tekintetben is lengyel fennhatóság alá tartozik. Danzig 1929-ben 410.000 lakost számlált. Ebből mindössze 12% lengyel, a többi német. Államvasutai a lengyel állam tulajdonában vannak. Fő közlekedésvonala a Visztula, amelynek torkolatánál épült.

Amint látjuk, nyelvi, azaz kölcsönös kisebbségi szempontokból lengyelek és németek nem hányhatnak egymás szemére semmit. Amióta a kontinens térképén Danzig és a lengyel folyosó külön életet élnek, azóta állandók a surlódások az új földrajzi határokon belül élő többségek és kisebbségek között. Akár a korridor német kisebbségi lakosságáról, akár Danzig lengyeleiről van szó. 1933-ban az ukrán kisebbség ébredő követeléseit használták ki Berlinben, hogy a korridor német lakossága részére jobb életfeltételeket érjenek el. Ezzel szemben azután, amikor Gdynia fejlődő hatalma veszélyeztetni kezdte Danzig elbizakodott és gögös biztonságát, Danzignak, akkor már nemzeti-szocialista kormánya, kénytelen volt 1933-ban a lengyel kormányt arra bírni, hogy szerződésileg biztosítsa a kikötő foglalkoztatását. Ezt a lengyelek, bizonyos politikai feltételek mellett — a danzigi lengyel kisebbség jogainak védelme — biztosították is.

Gdynia megszületése különben külön hősi fejezete az új Lengyelország fejlődésének és egyben új, küzdelmekkel teli korszak a büszke Hansa-város, Danzig számára.

Gdynia, a danzigi öbölben fekszik, a Szabadvárostól észak-nyugatra épült és elhelyezkedésénél fogva, dominálja az egész öblöt. Páratlan gyorsasággal épült s fejlődött és berendezése a lehető legmodernebb. Gdyniának 1924-ben, építése megkezdése idején, még csak 300 lakója volt, 1929. ez a szám 30.000-re emelkedett, míg legutolsó népszámlálása alkalmával, 1935-ben 80.000 lakost számlált. Kikötőjében évenként 4000 hajó fordul meg, évi áruforgalma mintegy 15 millió tonna.

Danzig kikötőjének forgalma pld. 1928-tól 1932-ig, amikor már a kikapított és belendült Gdynia vetélkedése érezte hatását, 50 %-kal esett. 1928-ban még 4.000.000 tonna volt évi áruforgalma, de 1932-ben már ez a szám 2.700.000 tonnára esett. Mi tagadás, ami Danzigot illeti, nem túlzás az a kifejezés, illetve meghatározás, amely a lengyeleket imperiaлизмussal vádolja a Keleti tengernek eme szakaszán. Ha azóta emelkedett is a volt Hansa-kikötő forgalma — 1933-ban 5.500.000 — 1934-ben 6.300.000 tonna — de Gdynia évi 10-15.000.000 tonnaforgalmát meg sem közelíti és egyébként, a tengeri forgalom csökkenésével egyidejűleg is, egyéb, szárazföldi bajokkal küzd.

Mindezek azonban érthetőek. A háború előtti és a cári birodalom vonalain belül fekvő lengyel területek kereskedelme vízszintesen bonyolódott le. Azaz kelet-nyugat irányban. A háború után újraéledt Lengyelország kereskedelmi levezetése gyökeresen megváltozott. Oroszországgal, egészen az utolsó időkig, majdnem semmi forgalma nem volt, ami pedig nyugati szomszédját illeti, Németországgal, akár Danzig miatt, akár azon kívül is, de állandó gazdasági harcban állott. Egyik fázisa volt ennek a harcnak, az egyezmények ellenére, német részről visszatartott összegek, amelyeket a

lengyel nemzeti bank tartozott volna kapni a folyosón áthaladó és Keletporoszországba vezető német vasuti forgalmat lebonyolító vonalak használatáért.

Ezért Lengyelország a „vízszintesről” áttért a „függőlegesre”. Ma már, az új lengyel állam kereskedelmi forgalmának fele bonyolódik le az északi kikötővárosokon, Danzigon és Gdynián keresztül. Röviden következtetve, ha Lengyelország elesik ettől a tengeri kaputól, gazdasági beállított sága máról-holnapra felborul. Vagy még rövidebben szólva, ha Németország bevonul a „korridorra”, egyik napról a másikra kezébe kapja az egész lengyel állam gazdasági életének vezetését. Gazdasági függőségtől, a politikai függőségig, ma már jól tudjuk, csak egy lépés az egész.

Az pedig, azok az eshetőségek, amelyekről a sajtóban világszerte szó esik, hogy a „korridor” ellenében Lengyelország majd valahol Litvánián keresztül kap szabad utat a tengerre, ezek csak hozzá nem értők találgatásai. Először is ott áll Gdynia.

nia. Husz éves erőfeszítés csodálatos műve, csatornáival, és a feléfutó, százkilométeres vasútvonalakkal. Mindezt nem lehetne csak úgy átköztetni.

Furcsa reminiscenciák túlnak az eseményeket figyelő agyába. 1933. májusában, amikor Hitler a „Sunday Express” munkatársának a „korridorról” beszélt, Varsóból harczaj felett a nyilatkozatra: „Ha Hitlernek szüksége van a folyosóra”, jöjjön és vegye el!” Ehhez a nyilatkozathoz tette hozzá a baseli „Rundschau”: „... azonban elegendő egyetlen pillantást vetni Hitler Németországnak és a fiatal, megerősödött Lengyelország hadieréjére, hogy lássuk, mennyire lehetetlen a háboru...” Ezt 1933-ban írták. Azóta nagyot fordult a világ kereke. Németország ma már leszokott a nyilatkozatokról, amit meg is engedhet magának, mert óriásira nőtt hadsereg támogatja ebben és a nyugati demokráciák erélytelensége. Mindamellett, amilyen kis pont Danzig, olyannyira valószínű, hogy felfujt úgy a lengyel dolog. Berlin meg fog egyezni Varsóval, ha másért nem, csupán azért is, hogy ne kergesse egyik erős szomszédját ellenséges szövetkezés karjai közé. Danzig meg majd megint egyedül marad gondjaival, aláértékelt pénzével, dühös és hangos „Volkstag”-jával, ahol 72 képviselő között ma már csak 2 lengyel van és egyre csökkenő forgalmával.

Uj felvonás volt ez mai kontinensünk történetében. Ugy nevezhetnénk: „Sok hüho Danzigért!”

Selyemharisnyát,

férfi és gyermekharisnyát, mely m és cérna reformot és combinét. bér és cérna keztyüt, szvettert legcelsőbban

Bogyónál,

Str. Eminescu 1.
(Görse-mező mellett)

A felizgatott tömeg megölte a mosszuli angol konzult

Angolelleses tüntetések Irakban

Mossul. (Rador.) Az iraki király halála után zavargások törtek ki, amelynek során a mosszuli angol konzult meggyilkolták. A rendőrség négy embert letartóztatott. Az iraki miniszterelnök sajnálkozását fejezte ki a történtek felett.

A mosszuli angol konzul meggyilkolásáról hivatalos jelentés számol be. A hivatalos jelentés szerint lelkiismeretlen bűntudó azzal lá-

zitották a vészoló tömegeket, hogy a Ghazif az angolok tették el láb alól. holott a királyt tegnap autószerencsétlenség érte. A butogatás következtében több száz főnyi tömeg megtámadta és felgyújtotta a konzulátus épületét. Monk Masson az angol konzul fegyverrel a kezében próbált ellenállni a rohamba indult tömegnek, azonban többen körülvették, a földre teperték és agyonverték. A konzul 51 éves volt. A konzulátus épülete leégett.

Olaszország cáfolja Albánia megszállásának hírét

Szorosabb olasz-albán szövetség megvalósítása érdekében folynak tárgyalások

London. A Reuter távirati iroda jelenti: A külföldi sajtót bejárta az a hír, hogy Olaszországban csapatösszevonásokat hajtanak végre. Állítólag Bari-ban és a környéken erősebb csapatok állanak készen, hogy Albániába induljanak és az Albán királyság területét Olaszország számára anektálják. Ezek a hírek arra készítették Zog albán királyt. — jelenti a Reuter ügynökség. — hogy erélyes hangú nyilatkozatot tegyen közre. A nyilatkozat azt hangoztatja, hogy

Albánia anektálását sohasem fogják megengedni és a legerősebb ellenállást fejtenék ki, ha olasz csapatok megjelenének az adriai part mentén.

A barii rádióállomás tegnap este hivatalos nyilatkozatot olvasott fel, amelyben az olasz kormány bejelenti, hogy feltétlenül tiszteltben tartja az albán nem önállóságát s függetlenségét. Olaszországtól távol áll Albánia megszállása. — fejezi be a hivatalos nyilatkozat.

A Reuter ügynökség diplomáciai levelezője szerint, angol hivatalos helyen kijelentették azt, hogy

semmi olyan értesítést nem kaptak, amely megerősítene azt a hírt, hogy az olasz csapatokat vontak össze azokban az olasz kikötőkben, amelyek az albán tengerparttal szemben fekszenek.

Másrészt hangsúlyozzák angol hivatalos körökben, hogy Albánia függetlensége ellen indítandó bármely akció az 1938. április 18-án megkötött angol-olasz egyezmény megsértését jelentené, mert az egyezmény a Földköz-tengeri medencében a status quotot biztosította.

Az albán sajtóiroda jelenti: Egyes külföldi lapok és rádióállomások jelentették, hogy Albániának olasz protektorátus alá való helyezése küszöbön áll. Ez a hír minden alapot nélkülöz

már csak azért is, mert Albánia sohasem engedné meg, hogy függetlenségét, vagy területi érségét megsérték.

A római albán követ, aki különben Zog király első szárnysegéde, tegnap repülőgépen Tiránába utazott.

A Havas iroda jelentése szerint Róma és Tirana között tárgyalások folynak az olasz-albán szövetség megszilárdításáról. A barii rádió tegnap a következő jelentést adta ki:

A külföldön hamis hírek terjedtek el az Olaszország és Albánia közötti viszonyról. Az albán király kívánságára tárgyalások vannak folyamatban a két ország közötti defenzív együttműködés kimélyítésére. Ismeretes az a rokonszenv, amellyel Olaszország viseltetik az albán nép iránt, tehát nem lehet az olasz kormányának száduéka az, hogy Albánia függetlenségét és területi érségét veszélyeztesse.

A Havas ügynökség e hirdetéshez hozzáfűzi, hogy sem a római, sem pedig a vidéki nagyobb lapok nem közölték ezt az információt, annak ellenére sem, hogy hírek terjedtek el az olasz csapatoknak Albániában való partraszállásáról.

A Petit Parisien londoni jelentés nyomán közli, hogy Albánia függetlensége ellen irányuló bármely lépés

az angol-olasz egyezmény szakaszába itközik és az angol kormány ezt az álláspontját a római angol nagykövet Ciann gróf tudomására is hozta.

Hirdessen az Aradi Közlönyben

Megalakul-e a 14 milliós flamand-állam?

A kis Belgium nagy gondjai — Széthuznak a flamandok és a vallónok — Az autarkias államok tönkreteszik a belga ipart, Nemzetiségi harcok Belgiumban

Aránylag kis állam Belgium, de egyrészt geopolitikai helyzete, másrészt kényes nemzetiségi összetétele annyira fontosá teszi Európában, hogy évszázadok óta Belgiumért és Belgium jogelődjéért, Flandriáért tört ki a legtöbb háború a kontinensen. Talán a világháború is, mert ki tudja, beavatkozott volna-e Anglia, ha a német csapatok nem vonultak be meglepetésszerűen a semlegesnek nyilvánított Belgiumba? Nagybritánia évszázadok óta Flandriát tekintette biztonságának s nem engedte, hogy kontinentális nagy hatalom megvesse lábát az angol partokkal szemben fekvő kényes területen s innen veszélyeztesse a „splendid isolation“-t. Legelőször a spanyol világhatalommal gyűlt meg a baja Flandria miatt s a hosszú elkeseredett harc Fülöp armádjának megsemmisülésével, angol győzelemmel, a brit tengeri és gyarmati hatalom megszületésével végződött. Azután a francia előnyomulás likvidálására került sor s ez a még elkeseredettebb küzdelem, mely XIV. Lajostól Napoleon bukásáig tartott, ismét csak angol előnnyel végződött. Megalakult az önálló németalföldi királyság, majd száz év előtt Belgium elvált Hollandiától és független, gazdag és boldog kis országgá vált kiegészülve Anglia és Franciaország között. Amikor egy harmadik európai hatalmasság, Vilmos császár Németországa megkísérelte, hogy Belgiumot tengeri hegemoniája kiindulópontjává tegye, ismét szemben találta magát Angliával s a britek úrra megvédték Belgium függetlenségét.

Az iparállam elveszti piacait

A háború után az ország visszanyerte egyenlői és kiegyensúlyozó semleges helyzetét a három nagyhatalom, Anglia, Franciaország és Németország között s újra boldog nyugalomban élhetne, ha a külső nehézségek leküzdése után nem léptek volna föl eddig ismeretlen méretű belső nehézségek és nem taszították volna krízisből krízisbe az országot.

A belső bajok kétirányúak: egyrészt gazdaságiak, másrészt nemzetiségi jellegűek.

Belgium hallatlanul gazdag ország lett a múlt században, a világ ipari fellendülésének idejében és I. Lipót nagyszerű pénzügyi zsenijének gyámlatásában, mert népének szorgalma és hagyományos flamand józanága, földjének szén- és ércgazdagsága, kikötőinek pompás fekvése, mely már a középkorban a kontinens északi gócaivá tette Gentet és Brugget, a királyok szerencsés gyarmati politikája tartós jólétet varázsolt az országba.

A háború után a régi áldás, az ipari termelés intenzitása és a nép magas életstandardja átokká változott, mert a kis ország a szomszédos hatalmak autarkiviá fejlődése után nem kapott piacot, maga pedig — Kongó ellenére — túl kicsi volt, hogy hipertrofiába jutott iparával önálló autarkiviát fejlesszen ki.

Belgium egyetlen hatalmas gyárüzem, csupa munkás, mérnök, hivatalnok és kereskedő, csupa termelő, akihez nem tartozik elég fogyasztó, nem tartozik önálló piac, mint az autark nagyhatalmaknál, például a dominiumokkal rendelkező 400 milliós angol impériumnál, a határokon túlra eladni pedig manapság lehetetlen, ha pénzért kívánunk eladni s nem a cserékereskedelem alapján. Belgium pedig nem cserélhet, mert aránylag csekély számú lakosságának távolról sincs anynyi gabonára, húsról és más cserékre szükség, mint amennyi értéket felett ipara termelni és exportálni kíván.

A nehéz helyzet évről-évre nyomasztóbb lesz, benne van a piac nélküli kis iparállamnak egész tragédiája, amely egyre veszélyesebb politikai válságokban csattan ki, Belgium a másutt keletkezett autarkviák áldozata lett s a megoldhatatlan probléma idővel könnyen bamba sodorhatja az ország állami létjogosultságát is.

Vallónok és flamandok

A válságok második csoportja a nemzetiségi kérdés köré tömörül. Ez a gond német örökség, a világháborús négy év maradványa. Vallónok

és flamandokat, az ország francia (4 millió) és germán (5 millió) lakosságát akkor fertőzték meg a nemzetiségi kérdés bacillusával s a betegség egyre tart, különösen azóta, amióta a flamandok számszerűen erősödnek s a csökkenő arányú franciák megrettenve védik régi, a többségi időből származó kedvezményeiket.

Albert és III. Lipót rendkívül kíméletes és ügyes, sőt átmenetileg szerencsés kézzel igyekezett rendezni a kétnyelvű ország nemzetiségi problémáit, de végleges megoldást és megnyugvást nem tudott teremteni. A flamandok érték mindent amit óhajtottak s a genti egyetem ügyének rendezése óta nincs nemzetiségi követelésük. Ujabbban azonban már politikai követelésekkel lépnek elő s többségükre hivatkozva, irányítási óhajtiák Belgium világnézeti és külpolitikáját, ezen a téren pedig germánuságuk előbugygyan s más nézeteket hirdet, mint a vallónok, kik szabadabb és latinabb magatartást helyeznek szembe a flamandok nehezebb, németebb, megkötéseket kívánó felfogásával.

A nemzetiségi állam tragédiája

Belgium esetében kibontakozik minden nemzetiségi állam végső tragédiája, amely egyébként kisebb s gyorsabb módon más nemzetiségi államok fejlődését is jellemezte. Olyan államban, ahol két hozzávetőlegesen egyforma erejű, külön nemzetiségű front létezik, az elnyomottak mindenképp teljes nemzeti egyenranguságért küzdenek az államon belül.

Néha már ez a feszültség szétrobbantja az államot, néha a kisebb jogok elérik az egyenjogúsítást, mint Belgiumban s az ember azt hiszi, ezzel az ügy elintéztetett. Korántsem. Ha a két nemzetiség kibékül és egyenrangú lett, másfajta nehézségek szoktak fölmerülni. Két nemzetiségben a hosszú küzdelem folyamán rendszerint két különböző belső magatartás, sejtmag, politika és világnézeti felfogás kristályosodik ki s ilyenkor ez ütközik össze. Mindkettő vezetni kíván s azt akarja, hogy az ország arra a politikai és világnézeti útra lépjen, amit ő tart célravezetőnek. A másik tiltakozik. Így torkollik a kiegyensúlyozott nemzetiségi politika a világnézetek elmentésének politikájába, egyszerűen azért, mert minden egymással küzdő faj és nemzetiség idővel más-más módszert, magatartást, szokást, felfogást alakít ki. Hiába egyezett volna meg például a régi Cseh-Szlovákiában a németek a csehekkel, a nemzetiségi jogok teljes paritása alapján, újabbellenítéseket szított volna az, hogy a csehek a demokráciát kívánták, a németek a totalitást. Prága néppolitikáját, Karlsbad a tengelyhez való csatlakozást, Ugvanéz történt Belgiumban a vallónok és a flamandok között a nemzetiségi kibékülés után.

A franciák túlnyomó többségben a demokrácia és az angol-francia demokratikus blokk mellett foglalnak állást, önálló, latinos Belgiumot kívánnak, liberális gazdasági rendszert, a materiális krízisnek a demokratikus elvek alapján történő megoldását. A flamandok közelebb állnak a német rendszerhez, főleg a gazdaságpolitikában. A kötött gazdálkodás hívei, a külpolitikában pedig nem bánták, ha Hollandiához csatlakozhatnának és megszületne a 14 milliós új németalföldi flamand állam, talán Németországgal együttműködve s elkergetve azt a „bűnös és korrupt“ liberális brüsszeli rendszert, amelyet az országnak a tönkretételével vádol meg.

Mit hoz a jövő?

A krízis tart. Jelenleg arra vezetett, hogy sem Spaak, sem Soudan, sem Pierlot nem tudott kormányt alakítani s a király egy szemrehányó hangú levélben kénytelen volt az 1937-ben választott parlamentet felosztatni s április 2-ikára új választásokat kiírni. A válságot, amely gazdasági és nemzetiségi, aligha sikerül tartósan megoldani, mert a válság krónikus és előbb-utóbb ismét ki fog törni. Mi lesz a vége ennek a fejlődésnek? Megalakul-e a nagy flamand állam, a vallónok Franciaországhoz csatlakoznak s eltűnhet-e An-

AKI FIATALNAK AKAR LÁTSZANI

Egy meglepő felefedezés

MEGSZÜNTETI A RÁNCOKAT.

50 ESZTENDŐS ASSZONYOK 35 ÉVESEKNEK LÁTSZHATNAK.

Új és értékes bőrsejt-kivonat, amely ugyanolyan alapanyagokat tartalmaz, mint a fiatal egészséges lányok bőre! A bécsi egyetem egyik híres doktora fedezte fel és gondosan kiválogatott fiatal állatok bőréből vonja ki. A neve: Biocel — és ezt tartalmazza a rózsaszínű Tokalon-krém bőrtápszer. Használja ezt a krémet minden este lefekvés előtt arcára és az éjszaka minden perce segít arcának megszépítésében, mert a krém nagyértékű anyagai mind jobban és jobban behatolnak archőrébe. Minden reggel fehérebb, tündébb, bársonyosabb fiatalabb archőrrrel fog felébredni. Nappal használjon fehér (zsírtalan) Tokalon krémet. Ezzel az egyszerű kezeléssel minden nő tíz évvel megfiatalodik és olyan csodálatosan szép archőrtelhet szert, amelyért bármely fiatal lány, megirigyelheti. A kedvező eredményt a hírneves párisi Tokalon krém bőrtápszerrel garantáljuk, ellenkező esetben visszakapja pénzét. Most tubusban is kapható Lei 45.- től.

Próbálja ki a következő módszert!

glia az új flandriai erőltetődést, megoldható-e a kis ipari ország gazdasági problémája s megbirkózik-e Belgium az autarkia nélküli országok új autarkias világrányzatával — olyan problémák ezek, amikre csak a jövő adhat feleletet.

Személyesen gyakorolja a polgármester a városi műszaki szolgálat és a közüzemek feletti felügyelet jogát

Vlad Alexandru tábornok polgármester rendeletet bocsátott ki, amelynek értelmében a jövőben személyesen gyakorolja a város műszaki szolgálatának és a közüzemek működése feletti felügyeletet. Eddig — régebbi városvezetőségi rendelet értelmében — ezt a munkakört Riscutia Moise ezredes, alpolgármester látta el, most azonban ugylátszik az alpolgármester másirányú elfoglaltsága miatt és mert az ügyvitel így kívánta meg, a polgármester maga kíván együttműködni a műszaki szolgálat és a közüzemek vezetésével. Vlad Alexandru tábornok polgármester elfoglaltsága esetén Bejan Romul dr. polgármester helyettes gyakorolja a felügyelet jogát. Riscutia Moise ezredes alpolgármester hatáskörében maradnak az eddigi megbízásban említett teendőik. Az új rend április elsejével lép életbe.

Itt írjuk meg, hogy a város hivatalos közlönyének legutóbbi száma határozatot közöl, amely szerint a városvezetőség elfogadta dr. Bell Stefan városi mérnök állásáról való lemondását.

Meghalt Guido da Verona

Milano. Guido da Verona, a világhírű olasz író 58 éves korában ma meghalt. Verona 1902-ben tünt fel első írásával és regényei csakhamar nagy népszerűsége tettek szert, úgy hogy azok legtöbbször a világ valamennyi nyelvére lefordították.

UJ EREDMÉNYEK

*

Legutóbbi bucuresti-i jelentéseink során a napokban hírül adtuk, hogy az erdélyi magyar népközségi vezérlet munkája és a kormány főindulatu elhatározása révén régóta hangoztatott magyar kisebbségi óhajítás valósul meg, valószínűleg már a közeljövőben. Felekezeti közoktatásunk 30 milliós államsegélyben részesül és a kisebbségi felekezetek majdnem egy évtizede megcsontított kongruáját újból fölemelik póthitelek alkalmazásával.

A közhatalom elhatározása és ígérete most föltétlen bizalmat és hitelt érdemelni látszik. Az ilyesmiben a régi halogatás politikája immáron megszűnt és volt alkalmunk meggyőződni több esetben, hogy a mai rendszer állja szavát. Nemcsak azért, mert jellegéhez tartozik és a kisebbségi sérelmek orvoslása egyik sarkalatos föladatává lett, hanem azért is, mert a kisebbségi kérdés világpolitikai s történelmi alkatelem és tényező lett.

A nagyjelentőségű fordulatot, — bár ez önmagában mindent elmond, — és a szükséges következtetéseket az olvasó közvetítő közeg híján maga levonhatja, illendő és hasznos dolog a magunk részéről kissé taglalni és megvilágosítani. Legbensőbb magjának rendkívüli jelentősége mellett annak elismerésül, hogy a kormányzat újabb érdemét szerzett a kisebbségi politika terén. A bizalom ugyanis a hálából és reményből sarjad most annál inkább, mert e két ponton már számtalan csalódás és keserűség ért bennünket, továbbá annak bizonyítékul, hogy íme, új magyar népkisebbségi szervezetünk dinamikus magatartásával kezdi a kormányzat szívét és eszét jelentékenyen maga felé hajlítani, ami már kész és előkészületbe helyezett eredményekkel kecsegtet. Ezeket a megállapodásokat kár lenne ama bizonyos véka alá rejtetni: kihangsúlyozásukkal fokozzuk a kormány tárgyilagos bizalmát és hajlandóságát irányunkban, viszont vezérletünket újabb és újabb lépésekre serkentjük az ilyen megállapításokkal.

A kisebbségi társadalmak történelmi jogá-

ban gyökeredzik, hogy iskoláik államsegélyt kapjanak és egyházaik jelentős kongruát élvezzenek. Hagyomány, törvény, nemzetközi szerződés, alkotmány, idegen példa erőteljesen megtámastja ezt a jogtért és élettért. A kongrua tekintetében lassan életbe is lépett itt ez a jog, azonban az általános gazdasági válság idején a takarékoság elve a költségvetés ilyenmü tételeit jelentősen leíaragta és így az egyre zsugorodó kongrua folytán a kisebbségi lelkészek, főleg a családost protestánsok, valószínűleg nyomorba jutottak, éppen akkor, amidőn a közteher és a drágaság, mint mindenütt a világon, fölfelé tartott. A mai kormányzat — megértő főpapi vezetéssel begyökeresedve — már igyekezett segíteni e bajon. Fölsimerte, hogy politikai, szellemi, társadalmi s gazdasági szempontból egyaránt nagy érdekek esnek latba. De a fölsimerés és szerény kezdemény nem volt elég. Még további lépésekre volt és van szükség: nincs segítő mód és lehetőség elég sok e tekintetben. Reméljük is most már, hogy nemcsak a régi kongrua fog föléledni, hanem a hosszú veszteségre való tekintettel még gyarapodni fog. A kormányrendszer jellegének és céljainak ismeretébe teljes reménységet vetetünk.

E néhány futó megjegyzés talán elegendő a két nagy eset messzevágóságának jellemzésére. A fölemelt kongrua megerősíti lelkészeink életét és így még inkább segíthetik az államot az eszmék mai zürzavarában a rend és etika biztosítása terén. Az államsegély sok gondtól fogja mentesíteni közoktatásunkat és éhbéren szynlódo tanszemélyzetünk sok anyagi gondjának e számkivetésével jobb jövő derülhet iskoláinkra, hol a kitünő és áldozatos munka még kitünőbb lehet kevesebb áldozat révén. Ez államra, társadalomra, családra, egyesre rendkívül fontos. Hiszen korunk lelkének egyoldalúságában, sportszenvedélyében, közéleti háborgásaiban joggal féltjük fiatalágunkat belső és külső válságoknak ki tudia még milyen lehető tragikumától.

Az angol királyné és a női divat

Fehér az angol női divatszín

London. Az angol ipari vásár, a gazdasági és társadalmi élet nagy eseménye irányt szokott szabni a szigetországban a női öltözködés divatjának is. Az idén a kiállítás megnyitását résztvevett az angol királyné, aki különös érdekfűdéssel járta végig azokat a csarnokokat, a melyekben az angol szövőipar és női ruhakészítő cégek állították ki legújabb modelljeiket. A királyné maga is sokat vásárolt családja részére s azokból a megjegyzésekből, amelyeket vásárlás közben a gyárak képviselői előtt tett, kifejezésre jutott a színekben és formákban való ízlése, amelyet természetesen az egész angol hölgyközönség irányadónak tart magára nézve.

A királyné kedvenc színe a fehér. „Szépek a halvány színek is — mondotta több ízben a kiállításon —, de kerülni kell az élénk színeket, amilyenek a piros és a kék, már csak azért is, mert ezek ütőznének az egyenruhák színeivel.”

Egy ír vászongyár pavillonjánál megcsodálta a remekül szabott vászonruhákat. Ott volt az ő koronázási ruhájának a modellje is halvány smaragdöld selvendiszítéssel. Aztán olyan ruhákat mutattak be, amelyeket udvari fogadásnál viselhetnek az angol arisztokrácia fiatal hölgytagjai, akiknek most lesz jelszó szereplésük az udvarnál. A legtöbb ruha tiszta fehér anyagból készült, emellett ezüst, sziúrke és arany színű toaletteket is bemutatnak. Hosszu uszálya volt, mindegyiknek.

— Nagyon szépek — mondotta a királyné — és az alkalomnak teljesen megfelelőek.

Nagyon tetszett a királynénak a divatnak az az újítása is, amely megengedi, hogy a divat terén újból feltűnt alszoknya néhány

centiméterrel hosszabb legyen a felsőnél. Ez persze nagyon ízlésesen van megoldva, úgy hogy tulajdonképpen egyenes folytatásnak látszik a felsőszoknya szegélye alatt.

Vásárolt a királyné többek között két reggeli öltözködő köpenyt is leányainak. Erzsébet trónörökösnek és Margit hercegnének. Mind a két öszibarackszínű, szélén tüzdelt, könnyű, finom anyaggal bélelt. Ugyanabból a színből egy budoárkészletet is rendelt magának. Kiválasztott több vászon asztalterítőt is és pedig rátüzdelt kettős széllel, ami igen praktikus, mert megakadályozza, hogy a mosásnál hamarosan kirojtosodjanak. Nagyon tetszett neki az az újfajta paplan, amely úgy van szabva és bélelve, hogy nem csuszhat le. Függönyanyagot is választott a királyné palota néhány terme számára, tengeri sirállal mintázott halvány rózsaszín anyagból a kis hercegnő lakosztályai számára és ezüst és barackszínű vászonból saját maga részére. Egy newfoundlandi cégtől fehér fókabőr cipőt vett és érdeklődéssel állt meg az esti johni kikötő képe előtt, amelyet kanadai utja alkalmával látni is fog. Mindjárt vásárolt is egy pár kanadai gummicsizmát. „Jól fog jönni az uton” — mondotta.

Skócia csarnokában Chamberlain világhírű esernyőjének mása állott. „A béke és a prosperitás szimboluma” — mondotta a kiállítás igazgatója és a királyné mosolva jegyezte meg, hogy milyen kedves ötlet volt Skócia jelképéül a béke szimbolumát választani. Chamberlain egyébként sokféle formában szerepel a kiállításon. Egy óragyáros zsebórákat hoz forgalomba, amelyeknek számlapján egy-egy esernyő helyettesíti a számokat, a mutatói is

Ezüstrókéák

és NERZEK olcsón

„STAR”-nál

MÁIROVITZ IMRE, Str. Emin scu 14.

esernyők s köztük van elhelyezve Chamberlain arcképe. Nagyon kedveltek a Chamberlain fejevel készült gummibabák, amelyek egy gombnyomásra meg is szólálnak: Béke! Béke!

A királyné ízlése nyomán az angol női divat vezető színei tavaszra és nyárra a fehér és az egész világos pasztellszínek lesznek. A divat érdekes újítása továbbá az, hogy újra viselik a fejdísz, amely tulajdonképpen csipkéből készül. Az estélyi ruháknak elmaradhatatlan része lesz, a csipke fejkötő. Unnepélyesebb alkalomkor ezüst korona is helyettesítheti széles félkörben futó fátyvossal vagy magas spánvol fésű hermelin díszítéssel.

Berlinbe utazott

Tiso szlovák miniszterelnök és Durcsánszky külügyminiszter

Pozsony. Hivatalosan jelentik: Csatlós szlovák hadügyminiszter és a német vezérkar megbízottai között tárgyalások indultak meg. A tárgyalások a Szlovákiában maradt cseh hadianyagokra, valamint a Skoda-gyárral kapcsolatos ügyekre vonatkoznak. A tárgyalások még arra is kiterjednek, hogy a Szlovákiában elhatározott német katonai intézkedések lebonyolítása gyorsabb ütemű legyen.

Pozsonyban tegnáp rendelet jelent meg, amely szerint külföldre tilos Szlovákiából levélen pénzt küldeni. Külföldnek számít a rendelet szerint Cseh-Morvaország is.

Egy másik rendelet szerint Szlovákiában bevezették a dohányjövédéket.

Tiso szlovák miniszterelnök Durcsánszky külügyminiszter társaságában Berlinbe utazott, ahol német illetékes körökkel tárgyalásokat fognak folytatni a Szlovákiát érintő kérdésekről. A szlovák államférfiak holnap utaznak vissza Pozsonyba.

Kettős szerelmi öngyilkosság Medgyesen egy szállodában

Medgyesről jelentik: Megható szerelmi dráma történt Medgyesén az állomás melletti kávéházban. Gasperek József 28 éves fiatalember és Jakab Irén 26 éves leány, mindketten az Irti szövőgyár alkalmazottai, közös elhatározással öngyilkosságot követtek el. A fiatalok, mint férj és feleség vettek ki szobát a szállodában. A szálloda személyzete semmit sem sejtett végzetes tervükről. Nyugodtan, az izgalom minden jele nélkül mentek fel szobájukba, ahonnan néhány óra múlva éles fájdalomkiáltások hallatszottak. Feltörték a szoba ajtaját s mikor behatoltak, megdöbbenő felfedezést tettek. A leány holtan feküdt az ágyban, míg a fiatalember a földön vergődött kínjában.

Rövidesen kiderült, hogy a leány nagymenyenységű marólugot ivott. Gasperek József pedig egy bicskával vágta fel ereit. Gaspereket sulyos állapotban szállították kórházba.

A szállodai szoba asztalán közös hűcsüveget találtak, amelyben azt írták, hogy különböző akadályok miatt nem tudtak összeházasodni. Az egyik szakasz így szól:

„Közös elhatározással egymást szeretve halunk meg. Hét éve szeretiük egymást, legalább a halálban együtt akarunk lenni. Egy sirba temessenek és sirassanak meg bennünket, mert fiatalok vagyunk.”

„URANIA PREMIERMOZGÓ” Tel. 12-32
BUSVETÉLÉGI AJÁNDÉKUNK:
DEANNA DÜRBIN „Három kis ördög”

Nagyheti és husvéti istentiszteletek az aradi római katolikus egyházban

Nagycsütörtök: Az Oltárszenesség alapításának évfordulónapja. E napon kissé enged az Egyház a nagyhét gyászának szigorúságából, mely különben az egész nagyhétet jellemzi. Az oltárt feldiszi-rik, a misét fehér színben mondják, a Gloria is felhangzik, melyre harangoznak. Utána a harangok elnémulnak, egészen a nagyszombati miséig kereplővel hívják a híveket istentiszteletre. A mai ünnepi misében, amely 9 órakor kezdődik a papság és a hívek az Utolsó Vacsora emlékére közösen áldoznak.

Nagypéntek: Krisztus kinszenvedésének és halálának emléknapja. A szertartás az Ó- és Újszövetségből vett leckék olvasásával kezdődik. Ezt követi Krisztus szenvedéseinek története Szent János evangélista írása szerint és követi a könyörgések, az Egyház vezetőinek tagjaiért, az eretneknek, a zsidóknak és pogányoknak megértéséért. Továbbá a kereszt leplezése és imádása, mialatt a kórus az Improperákat énekli. Ezután a tegnap megszentelt két ostyát megfelelő szertartás mellett elhozzák a főoltárhoz, az egyikkel a pap elmondja az előre megszentelték miséjét, vagy másféleképpen a csónka-miséjét, a másikat pedig a szertartás végén szentségmutatóba teszi és megfelelő ünnepélyességgel a szent Sírhez viszi, ahol fátvállal letakarva, egészen az esti szentségbetételig marad. A gyászszertartás végén szentbeszéd lesz, amelyet Kulcsár Kálmán hittanár fog mondani. Délután 6 órakor Lamentáció, utána nagyböjti szónoklatok, befejezésül szentbeszéd, melyet az idej nagyböjti szónok, Oláh Imre leoktató tart.

Nagyszombat: A szertartások reggel 8 órakor a templom előcsarnokában vízszenteléssel kezdődnek. Ezt követi a bevonulás a templomba és „Lumen Christi” éneklése. Utána a husvéti örömeinek, az Exulter következik ezután pedig a szertartást végző nap 12 jóváindulást énekel az Ó-szövetségből előkészületül a kereszt-kut szenteléséhez. Mikor ez is megtörtént, következnek a „Kereszt-kut” szentelése. Ez ősi szertartás, amelyet régen követett a keresztelkedők megkeresztelése. Ezután a pap a segédkezőkkel leborul az oltár előtt, a kar pedig elénekli a Mindenszentek litániáját Ennek végzetével a papság bevonul a sekrestyébe és átöltözik a nagyszombati ünnepi szentmisehez. Az ünnepi misében Glóriakor ismét megszólalnak a harangok és az orgona: Alleluia...! A pap áldozása után pedig ünnepélyes és husvéti vesperás.

Ezek a szentmiseinek már husvéti hangulatot hirdető részei.

Délután fél 7 órakor tartják a feltámadási körmenetet. Utána a templomba visszatérve ünnepélyes Te Deum és szentségi áldás fejezi be a felemelő áttatóságot.

Husvét vasárnapján: Jézus feltámadásának ünnepe. A kora reggeli misék alatt a husvéti ételek megszentelése, mely szertartásnak az eredete visszanyúlik a régi időkbe, amikor a hívek, az egész nagyböjti alatt nem ettek húst. Ezért nevezték a feltámadás ünnepeit husvétnak.

Husvét vasárnapján a misék ünnepi sorrendben tartatnak. Reggel a 7 órai szentmise után szentbeszéd. Mondja dr. Vass Tibor. Délután 10 órai nagyszombati közhöz szintén szentbeszéd. Mondja: Sismann Geodon.

Délután 4 órakor a Rózsafüzértársulat titokváltása, ezt követőleg 6 órakor szentbeszéd, melyet Novák R. Mihály rendfőnöki titkár mond. Utána ünnepi litánia és szentségbetétel.

Husvét hétfőjén: Reggel 7 órakor prédikál Szőcs Didák, este a 6 órai litánia előtt pedig Brunner Tibor.

Ezek a szertartások megismétlődnek egy a Móriczy-telepen, mint Ségában, ahol az összes szentbeszédet Györfv Imre, illetve Oláh Ferenc mondják.

Az arad-gái római katolikus templomban a husvéti ünnepeket megelőző nagyhét istentiszteletei:

Nagycsütörtökön és nagy pénteken rendszeres nagyhét szertartás, délután 3 órakor, mindkét napon, Lamentáció. Nagypénteken este 10 órakor közös szenténgimádás, utána szentbeszéd.

Nagyszombaton: este fél 7 órakor feltámadási szertartás és körmenet.

Husvét vasárnap: reggel fél 9 órakor csendes mise, délelőtt 10 órakor ünnepi szentmise, szentbeszéd. Délután 3 órakor litánia, utána a gyermekek husvéti ünnepélye, amelyet a gái templomban tartanak meg. Az ünnepély folyamán szavazatok, ének, rövid szentbeszéd hangzik el.

Husvét-hétfő: reggel fél 9 órakor csendes szentmise, 10 órakor ünnepi szentmise. Délután 3 órakor litánia.

Az ünnepi szentbeszédet az arad-gái templomban Szalai Albert plébános és Mezey Tibor minorita lelkész mondják.

Brádi tolvaj cipésszel azonos az Avram Iancu-téri öngyilkos, — aki szerdára virradó éjjel meghalt

Beszámolt az Aradi Közlöny arról, hogy keddre virradó éjszaka egy ismeretlen férfi az Avram Iancu-tér 10. számú házában második emeletéről az udvarra vetette magát. Az életuntat, — mint ismeretes, — életveszélyes sérülésekkel a központi kórházba szállították, a hol anélkül, hogy eszméletét visszanyerte volna, szerdára virradó hajnalban meghalt.

A rendőrségi vizsgálat során megállapítást nyert, hogy az egyik aradi garni-szállóban őrizetbevétt jólöltözött férfi, — akinél a razzia alkalmával semmiféle irat nem volt s aki lakására, az Avram Iancu-téri bérházba

vezette a rendőrséget azzal, hogy ott igazolja magát — Plesa Gheorghe brádi cipésszel azonos. Kiderült, hogy a halálbamenekült cipész százhatvanöt ezer leit lopott el Jane Solomoné brádi lakostól. Az asszony ugyanis egy bődön zsirba 185.000 leit rejtett el és azt Plesa édesanyjánál helyezte el megőrzés céljából. Az iparos 165.000 leit lopott el, míg 20.000 leit a bődönben hagyott. A lopott pénzből közel 100 ezer leit elköltött, míg 66.000 leit megtaláltak nála. A károsult asszony szerda délelőtt jelentkezett az aradi rendőrségen, ahol kiutalták részére az öngyilkosnál talált pénzt.

Memelből félelmetes hadikikötő lesz

Danzig. A Danziger Vorposten című lap értesülése szerint Memelt, a német vezérkar tervvel szerinte hatalmas hadikikötővé alakítják át. A Hitler kancellárt kísérő hadihajók nagyrésze már a kikötőben is maradt, de a hajókon kívül hamarosan újabb hadihajókat indítanak a kikötő felé. Ezzel egyidőben több repülőosztály is Memelbe érkezett. A kikötő erődítési munkálatait haladéktalanul megkezdik.

Malária-szunyogok

félelmetes betörése fenyegeti Amerikát

A veszedelmes rovarok repülőgépen érkeztek Afrikából

Newyork. Dr. Raymond Fosdick, a Rockefeller alapítvány elnöke, most adta ki évi jelentését, amelyben Amerika lakosságát figyelmezteti arra, hogy új veszedelem fenyegeti az újvilág lakóit. Ez az új veszedelem a malária, amelynek terjesztői a gambiai Anopheles szunyogok, a modern technika leggyorsabb közlekedési eszközével, repülőgéppel szöktek be az amerikai kontinensre.

A Rockefeller-alapítvány elnöke elmondja, hogy a nyugati civilizáció számára nagyobb veszedelmet jelentenek ezek a szunyogok, mint ha a Marsról expedíciós hadsereg szállt volna le Amerika lakosságának megtizedelésére. 1930-ig az Anopheles Gambiae teljesen ismeretlen volt Amerikában és csak Afrika nyugati partjainak a lakói számára jelentett súlyos csapást.

1930-ban, amikor a franciák megkezdtek az Atlanti óceán déli fele fölött a rendszeres légi közlekedés előkészítését, Francia Nyugat-Afrika legnagyobb kikötőjéből Dakarból szálltak fel a próbarepüléseket végző hidroplánok. Ugy látják a maláriaterjesztő szunyogoknak sikerült bejutni valamelyik repülőgép kabinjába és így egy nap alatt megtették az utat az Atlanti óceán fölött. Huszonnégy óra olyan rövid idő, hogy a szunyogok megszokott környezetüktől elszakítva is kibírták a repülést.

A francia óceánrepülők a braziliai Natalt vá-

lasztották leszállóhelyükül. Alig néhány héttel az első francia repülőgépek megérkezése után Natal városában föltűntek az Anopheles Gambia első példányai. Nyolc esztendő elég volt ahhoz, hogy az afrikai szunyogok ellepjék a Jaugaribe folyó egész környékét.

A helyzet e pillanatban az, hogy a Jaguaribe folyó környékén élő lakosság 90 százalékát megfertőzték maláriával. A Rockefeller-alapítvány elnöke hivatalos megállapítások alapján egyedül ezen a vidéken ötvenezer maláriás betegről számol be. Sajnos, a halálozási arányszám is elég magas, a betegek 10 százaléka elpusztul.

Dr. Raymond Fosdick rámutat, arra a veszedelemre, hogy a maláriaterjesztő szunyogok rövidesen elérik az északamerikai kontinent is. Ha a szunyogoknak sikerül áttörniök a Parnahyba és a San Francisco folyók vizbe völgyein, sem mi sem akadályozhatja meg többé, hogy elérjék Közép-Amerikát, majd utána az Egyesült-Államokat is.

Az Afrikából repülőgépen érkezett szunyogok nyolc év alatt 400 kilométeres utat tettek meg s terjeszkedésük gyorsasága egyre jobban fokozódik. A Rockefeller-alapítvány elnöke ezt az előretörést nemzeti veszedelemnek mondja. Valamennyi érdekelt délamerikai és északamerikai állam irtóhadjáratát sürgeti a járványterjesztő, veszedelmes szunyogfajta ellen.

Külön törvénnyel rendezik az állampolgárság nélkül maradt zsombolyai magyar munkások helyzetét

1939. március 30-án dr. Bizék Dezső és Lacsányi János zsombolyai népközösségi megbízottak aláírásával távirat érkezett a Népközösség elnökségéhez. A táviratban jelezték, hogy a Bohm téglagyár ápr. 1-ére az állampolgársági bizonyítvány hiánya miatt felmondott 150 magyar munkásnak. A Központi Iroda felkérésére dr. Mikó Imre a Népközösség bukaresti irodájának vezetője eljárta dr. Dragomir Silviu kisebbségi miniszternél, aki nyomban a munkaügyi miniszteriumhoz fordult. Ennek eredményeként a munkaügyi miniszterium utasítást adott, hogy a zsombolyai magyar munkások továbbra is munkahelyeiken maradjanak, amíg helyzetüket külön törvénnyel nem rendezik. A zsombolyai magyar lakosság állampolgársági kérdése ugyanis különleges elbírálás alá esik. Ezt a határszéli várost csak 1924-ben csatolták Romániához s így az 1918. december 1-i dátummal megkövetelt illetőségi bizonyítványt a községi előjáróság nem adhatja ki.

Tizenhét ezer leit loptak el egy iskolai alkalmazottól a pénzügyigazgatóságon

Vakmerő módon elkövetett lopás történt szerda délelőtt az aradi pénzügyigazgatóság főpénztáji hivatalában. Délután 11 óra tájban, amikor az irodában tömegesen várakoztak, az egyik aradi leányiskola szolgálója a pénztárfülke előtt megdöbbenéssel állapította meg, hogy valaki irattáskájából 17.000 leit ellopott. A szolgáló segélykiáltásaira elősietett a szolgálatos rendőr, aki lezárta az épület kapuit és a rendőrség megérkezéséig senkit sem engedtek távozni a palotából. A rendőrség emberei megmotozták a pénztárhelviségben tartózkodott ügyfeleket, de az ellopott pénz nem sikerült megtalálni. A rendőrség két ismert tolvaj cigánvasszonyt a helyszínen őrizetbe vett, akiket azzal gyanúsítanak, hogy ők követték el a lopást és a pénz büntársuk segítségével vitésték ki az épületből, még mielőtt annak kapuit lezárták volna. A gyanúsítottak egelőre tagadják a terükre rőt büncselekményt és azt vallják, hogy hivatalos ügyben tartózkodtak a pénzügyigazgatóságon.

Hirdessen

az Aradi Közlöny-ben

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A vendéglők és kávéházak is kötelesek látványossági adót fizetni

Fix illetéket rónak le a bálak és előadások rendezői is

Megírta az Aradi Közlöny legutóbbi számában a látványossági adótörvény módosításait tartalmazó rendelkezéseket és ezzel kapcsolatosan közöltük a mozgóképfényképszínházakra vonatkozó új adókiegészítést is, aminek következtében a moziok elhatározták, hogy az előadási napok számát csökkenteni fogják.

Az új látványossági adó-rendelkezésekkel kapcsolatban a nagyváradi és kolozsvári mozi tulajdonosok elhatározták, hogy előadásaikat beszüntetik. Szerdán már nem is tartottak előadásokat, csütörtökön, pénteken és szombaton amugy is zenetiltalom van, husvét vasárnap és hétfőn még tartanak előadásokat.

A végleges állástoglalás kérdésében pedig a jövő hét csütörtökjére összehívott gyűlésen döntenek.

Az aradi mozitulajdonosok felhívják a nagyközönség figyelmét, hogy kísérelje figyelemmel a lapokban megjelenő mozi-hirdetéseket, mert ezek után fogják tájékoztatni a mozi látogatókat, hogy mikor tartanak előadásokat.

Az új adótörvény egyik igen érdekes újítása az, amely szerint

látványossági adót vetnek ki a vendéglők-re, kávéházakra és minden olyan helyiségre, ahol fogyasztás történik, abban az esetben, ha ezekben a helyiségekben zene működik vagy más műsorszámokkal szórakoztatják a közönséget.

Ugyancsak adót vetnek ki a tekepályákra is. Az említett helyiségek tulajdonosai az évi bérérték után kötelesek a látványossági adót fizetni. Abban az esetben, ha a helyiség évi bérértéke legfeljebb 20 ezer lei, a napi látványossági adó 30 lei, 20 ezer lei bérértéken felül minden további megkezdett 10 ezer lei után külön napi 20 lei látványossági adó fizetendő.

A Romániai Magyar Népközösség felhívása a gazdákhhoz

Illetékes helyről nyert felhatalmazás alapján az alábbiakra hívjuk fel a magyar gazdák figyelmét: Az utóbbi napok tartományi intézkedései alkalmával a hadsereg az időlegesen rekvirált állatok és tárgyakon kívül — amelyeket természetesen visszajuttat tulajdonosaikhoz — fogyasztási célokra igénybevevett állatokat, takarmányt, gabonát, stb. A katonai közegeknek szigorú utasításuk van, hogy minden ilyen esetben azonnal, készpénzben fizessenek. Egyes helyeken technikai okból a pénz kifizetéséig rekvirálási bonokat osztottak. Felhívjuk a magyar gazdák figyelmét arra, hogy a fogyasztási célokra igénybevevett cikkekért kibocsátott bonokkal jelenjenek meg a körzetük katonai gazdasági hivatalánál, ahol azt nyomban kifizetik. Ha voltak esetleg olyan esetek is, amikor az elszállított cikkekért bonokat nem hagytak, ilyen esetekben szükség van a községi előjáróság igazolására, feltüntetve a tárgyat s annak értékét. Ezt is a lehető legrövidebb időn belül be kell mutatni a katonaság gazdasági ügyosztályainál.

A gyapju-készítmények bejelentése

Az új adótörvények értelmében, mint már jelentettük, a gyapjukészítmények bejelentendők. A kereskedelmi és iparkamara külön felhívta az érdekeltek figyelmét arra, hogy a rak táronlevő készítmények bejelentése csak a gyárosokra vonatkozó és a kereskedők közül csupán azokra, akik forgalmuknak legalább 50 százalékát ugyanazon gyár termékeiből éri el. A kimutatásban fel kell tüntetni az 1939 március 31-iki raktárkészletet. Az aradi pénzügyigazgatóság felhívja az érdekelteket, hogy a deklarációkat haladéktalanul adják be a pénzügyigazgatóság forgalmi adóosztályánál.

Az adót tíz napra előre kell kijizetni. Mindezek a helyiségek pénzügyi engedélyt kell beszerezzenek és erre vezetj majd rá a pénzügyigazgatóság, hogy hány napra, illetve meddig fizették ki a látványossági adót. Addig, amíg a pénzügyi engedélyekre vonatkozó nyomtatványok megérkeznek, ezt arra a nyugtára vezetjük rá, amellyel az illetéket az érdekeltek kifizették.

Egyébként a sportegyesületeknek is látványossági adót kell fizetniük a futballmérkőzések alkalmával, még pedig 1 lejt a 10 leig terjedő és 2 lejt az ezen felüli jegyek után.

Fontos újítása az új adótörvénynek az is, amely a különböző egyesületeket érinti, azokat, amelyek bálakat, tea-délutánokat, műsoros esteket, előadásokat rendeznek. Ezeknek adója szintén fix összegben lesz megállapítva és pedig olyképen, hogy a városokat kategoriákba osztják és az egyes városokban a helyiségeket ismét csoportok szerint osztályozzák. Arad az első kategóriába tartozik és pl. egy bál után a fix adóilleték a következő:

I. osztályú helyiségben	Lei 3250.—
II. osztályú helyiségben	Lei 2340.—
III. osztályú helyiségben	Lei 780.—

Ezekhez a fix illetékekhez járul még természetesen az ugynevezett színházi illeték is. Amennyiben jótékony egyesület, vagy kulturális egyesület rendezi a mulatságot, úgy a fenti fix adóilletékből 30 százalék engedményt kap. A rendezvényekre szolgáló belépőjegyeket a bálak stb. rendezői — függetlenül attól, hogy fix adót is fizetnek — a pénzügyigazgatóságtól kell beszerezniük.

A vásári mutatványosok napi adóilletékét városokban 40 leiben, falvakban pedig 20 leiben állapítja meg az új adótörvény.

Az új postai díjszabás kiegészítő rendelkezései

Legutóbb tájékoztatást adtunk a legújabb postai díjszabásokról. Erre vonatkozólag irt cikkünk kiegészítését szolgálják az alábbi adatok.

Levélforgalom: Belföldi, vagy külföldön forgalmazott hírlapok küldése esetén a díjszabás 100 gr.-ig 1 lei. A postrestante levelek, levelező lapok, újságok és nyomtatványok esetén, a feladónál külön 5 lei kezelési költség fizetendő. Az ajánlott levelek feladásánál az új szabályzat megszünteti az 5 leies „ünnepi illetéket”. Érdekes újítása az új szabályzatnak, hogy a régi gyakorlattal ellentétben a posta, 1 kilogramm terjedelmig csomagokat is levélként kezel. Az ilyen csomagok díja 100 gramig helyben 10, vidékre 15, 200 gramig helyben 12, vidékre 17, 500 gramig helyben 14, vidékre 19 lei. stb. A postai küldeményeknél a súly 10 százalékos többletéért a hivatal nem számít fel semmit a feladónak.

Levelezőlapnál a címzés számára fenntartott helyre szöveget írni tilos. Amennyiben a feladó ezt a rendelkezést áthágja, a posta a levelezőlapot levélként kezel és esetleg külön portóbírsággal is terheli. Az egyes kereskedelmi vállalatok által bevezetett összehajtott ugynevezett kettős levelezőlap levélnek számít.

Névjegy levelek portóköltsége, ha azokon csak részvétközlés, vagy szerencsekívánat van, függetlenül az irás terjedelmétől, 1 lei bélyeg és 0.50 lei repülőbélyeg. Névjegy levelet bármely más szöveggel, 2.50 leies postai és 0.50 leies repülőbélyeggel látandó el. Ugyanabba a borítékba legfeljebb csak két névjegy tehető. A szokásos névjegynagyságnál nagyobb kártyákat a postaszolgálat rendes levélként portózza.

A nyomtatvány csoportba az új díjszabás még egy kategóriát létesített, az ugynevezett „Imprimat asimilat“-ot, amelynek nyomtatott tartalma lehet akár időszéri, vagy személyes közlés is, mégis csak a rendes nyomtatványdíjszabás fizetendő érte. Ilyen nyomtatványoknál azonban kézzel, vagy írógéppel csak a címre, idő

pontra és keltezésre vonatkozó adatok írhatók be. Nyomatványnak számít minden, akár géppel írott körlevél, melyből a feladó legalább 50 darabot kiold szét egyszere. A nyomtatványok portója 50 gramig 3 lei, 100 gramig 4 lei.

A csökkentett díju küldeményeknél, mint nyomtatványok, áruminták, üzleti papirok, stb., a feladónak kötelessége a borítékra felírni a nyomtatvány jellegét és a boríték le nem zárható. Ellen esetben a posta a küldeményt csak mint rendes levelet továbbítja, a vonatkozó levél-díjszabás teljes alkalmazásával.

Renálet a teherautók városközi forgalmáról

Ghelnegheanu Mihály közmunkaügyi miniszter rendeletet adott ki, amely szerint a teherautókkal való városközi szállítás határideje 1939. június 1-ig meghosszabbítandó. A rendelet értelmében 1939. június 1-ig azok a gépjárművek, amelyek számára egyezmény útján engedélyt adtak saját, vagy más áruk szállítására, a meglevő okmányok alapján közlekedhetnek a városközi forgalomban június 1-ig és ezért azt az illetéket kell fizessék, amelyet az 1938. december 31-e előtti egyezményben állapítottak meg részükre. Abban az esetben, ha időközben új, különleges egyezményt köt a gépjármű, vagy a szállítótársaság tulajdonosa a CFR-rel, az a határidő érvényes, amelyre a megvezetés köttetett. Az egyezményben kikötött illetéket a Nemzeti Banknál kell befizetni „Carausie Publice” számlára. A befizetési lapot a megyei utépitő hivatalnál kell láttamoztatni, amely elismeri az illeték befizetését, és az egyezménynek június 1-ig való meghosszabbítását. Azon gépjárműveknek, melyek nem rendelkeznek a fentebb említett okmányokkal, közlekedésüket a megyei utépitő hivatalok főnökei letiltják.

Módosították egyes árucikkek fix illetékeit. A Monitorul Oficial április 3-iki száma minisztertanácsai jegyzőkönyvet közöl egyes árucikkek fix illetékének módosításáról. Ezek közé tartoznak a gyapjufonalak, a liszt, a szénsav, az ecet céljaira szolgáló bor. A minisztertanácsai jegyzőkönyv értelmében nyilatkozatot kell adniak a március 31-iki készletekről.

Megváltozott a szesz eladási ára. A szeszmonopól vezérgazgatóságának rendelkezése értelmében április 2-iki hatállyal megváltozott a szesz eladási ára.

Meghosszabbították az exportőr-szövetségek megalkotására adott határidőt. A nemzetgazdasági miniszterium rendeletétörvényt dolgozott ki, amelynek értelmében meghosszabbították az exportőr-társaságok megalkotására adott határidőt.

Kedvezményes utazás New-Yorkba

a világkiállítás alkalmából

HOLLAND-AMERIKA LINIE

KÉNYELMES ÚJ HAJÓIVAL,
ugyszintén rendszeres utazások

Canadába
Középamerikába
Ausztráliába
Délamerikába
Afrikába és Keletre

Beiratkozások, információk és prospektusok

ORT. utazási irodáiban:

ARAD, Cal. Banatului 2. Tel. 18-50.

TIMISOARA, str. Venetia 2. Tel. 89-89.

BUCURESTI, Calea Victoriei 70. et. I.

Tel. 4.41.65.

Ujraszabályozta a városvezetőség az évi vásárok időpontját

A városvezetőség rendeletet hozott nyilvánosságra a rendes évi vásárok időpontjának új meghatározásáról. A rendelet a következőket tartalmazza:

1. A tavaszi vásár kezdetét minden évre a március huszonötödikét megelőző első keddi napban állapítják meg. Abban az esetben pedig, ha ez az időpont a nagyhétre esik, úgy a tavaszi vásár az előző hét keddjén kezdődik.

2. A nyári vásár időpontja a június huszonkilencedikét követő első keddi.

3. Az őszi vásár kezdetét a november elsejét megelőző keddi napra tűzték ki.

Valamennyi vásár keddtől kezdődőleg négy következő napra terjed, amelyek közül az első a marhavásár napja, szerda, csütörtök és péntek pedig áruvásár-nap, amikor is úgy a helybeli, mint a vidéki kereskedők és iparosok résztvehetnek.

Emelik az amerikai biztosítási díjakat. A New-York Times közgazdasági rovatában foglalkozik a biztosítási ügyekkel és ennek kapcsán a következőket jegyzi meg: „Az amerikai biztosítótársaságok arról értesítették ügyfeleiket, hogy az áruszállításoknál Kanada és Európa felé a háború veszélye elleni biztosítás tételeit 50 százalékról 300 százalékra kívánják felemleni az általános világpolitikai helyzetre való tekintettel. Ugyancsak hasonló mértékben emelték a biztosítási illetéket néhány angol biztosító társaságnál. Közgazdasági életben az ilyesmit mindig nagy dök jelének tekintik...”

Módosítják a kisipari hitelintézetéről szóló törvényt. Ralea Mihail munkügyi miniszter a sajtónak adott legutóbbi nyilatkozatában kijelentette, hogy a kisipari hitelintézetet teljesen újraszervezik és az erről szóló törvény már a legközelebbi jövőben megjelenezik.

Az Erdélyi Gazda új melléklete. Az EGE fejlődésével párhuzamosan a gazdaközönség is újabb igényekkel jelentkezik, amelyeknek a lehetőség határáig az egyesület igyekszik is eleget tenni. Az Erdélyi Gazda különböző írásai nyomán az utóbbi időben egyre nagyobb számu megkeresés sürgette a Kisállattenyésztők rovatának bővítését. Az egyesület látva, hogy a kisállattenyésztés, konyhakertészet, háziipar stb. új, komoly és kiszélesített jövedelmi forrást jelent az a falusi gazdaságszerveletet kívül felkarolhatja azokat a városi magyar testvéreinket is, kik kisebb terjedelmű területeiket, udvaraikat, kertjeiket ilyesmire felhasználhatják. — kiadta az Erdélyi Gazda Kisállattenyésztő mellékletének első próbaszámát. A Kisállattenyésztő szerkesztését gr. Teleki Adám, az Erdélyi Gazda főszerkesztője vállalta el, aki nagy tudással és szakértelemmel hozta ki az első, rendkívül tartalmas és sok színes képpel illusztrált számot. Az az elgondolás, hogy amennyiben a Kisállattenyésztő lapjára 1000 előfizető jelentkezik évi 120 lejes előfizetési díjjal, úgy évente 12-szer fog megjelenni 16 oldal terjedelemben. Az Erdélyi Gazda Kisállattenyésztő melléklete megrendelhető az Erdélyi Gazda kiadóhivatalában, Kolozsvár, Str. Regală 16. szám alatt. Egy példány ára 10 lei.

Julius elsejéig maradnak érvényben a falusi italmérségi engedélyek. Temesvárról jelentik: A temesvári vendéglősök ipartársulatához pénzügyminiszteri rendelet érkezett, amely arról intézkedik, hogy a falusi italmérségi engedélyek érvényességét július elsejéig meghosszabbították. Július elseje után azonban csak azok a falusi italmérségi engedélyek maradnak érvényesek, amelyeket árlejtés után nyertek el. Ezért mindazok a községek, ahol az árlejtést még nem tartották meg, kötelesek arról gondoskodni, hogy az árlejtéseket minél hamarabb, de legkésőbb július elsejéig lefolytassák.

Elmarad

a Slavia bucaresti-i vendégjátéka

Bajnoki fordulót bonyolítanak le husvétkor

Bucuresti. A prágai Slavia háromnapos bucaresti-i vendégjátéka, közbejött akadályok miatt elmarad és miután így a vezetőségcsapatok feloszabradulnak, könnyen lehetséges, hogy a szövetség bajnoki forduló megtartását rendelt el husvételre. Amennyiben a szövetség úgy határozna, hogy bajnoki fordulót bonyolítanak le, úgy az A) ligában a következő mérkőzések kerülnek lejátészásra:

Aradon: AMEFA (AMTE)—Gloria.
Bucurestiben: Venus—Sp. Studentesc. Rapid—UDR.
Ploestiben: Tricolor—Juventus.
Kolozsváron: Victoria—Chinezul (Kinizsi).
Temesváron: Ripensia—Carpați.

Franciáország hengerelt a hat nemzet versenyén. Cardiffban rendezték meg a hat nemzet hagyományos mezei futóversenyét. A hatos csapatszerenyt nagy meglepetésre a franciák nyerték meg óriási fölényvel. Az egyéni győzelmet a már négyszeres védő angol Holden szerezte meg 47 p. 27 mp.-es idővel. Második El Ghazi francia 47 p. 42 mp., harmadik Amrouchet francia 48 p. 47 mp.

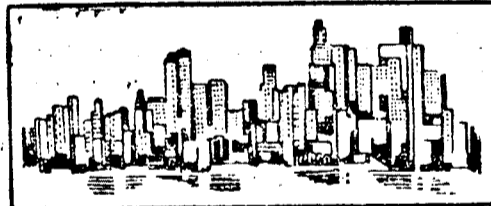
Színház - Művészet

Remek husvét program:

Felhő Ervin bohózatelőadása az Iparos Otthonban

Élénk érdeklődés a remek műsorú bohózatelőadások iránt

Husvét első napján, délután 5 órakor, másodnap délután 5 órakor és este 9 órakor lesz az Iparos Otthon nagyteremében Felhő Ervin nagyszerű igérkező bohózat-előadása, amely szenzációs műsorával a legélénkebb érdeklődést váltja ki. Ugy a két délutáni, mint az esti előadás az elmúlt évek legragyogóbb bohózatai kerülnek színre, kifogástalan betanulásban. Remek alakításokat visz a színpadra Felhő Ervin és mellette Gömöri Emma, míg a többi szerepeket Miklósy Eta, Ágay Margit, Derecskeyné, Jiu Szendrey Mihály, Jávor és Derecskey játszóak. A nagy érdeklődésre való tekintettel ajánlatos jegyekről előre gondoskodni. Jegyek elővételben Oláh Sándor főtéri könyvesboltjában.

Utazzon HAPAG hajókkal a

New-York-i világkiállításra
1939. április - október

Hetekinti kirándulások a közismerten elegáns és kényelmes „Hamburg” gőzessel. Lei 36.000.— minimális ár, beleértve 6 napi látogatási program New-Yorkban. Érdekes kirándulások az Egyesült Államokban: Chicago, Detroit, Washington, Niagara-vízesés stb.

A nagy érdeklődés következtében mielőbbi jelentkezés ajánlatos.

Prospektusok és felvilágosítások a
HAMBURG-AMERIKAI-LINIE

képvisel-ténél:

Künstler Utazási Iroda

Arad, Blv. Reg. Maria 24. Tel.: 10-86

SPORT KÖZLÖNY

Husvét hétfőjén Nagyszebenben játszik az aradi ifjúsági válogatott az Unirea kupáért

Csütörtökön állítják össze az aradi csapatot

Az alkerületi sportszövetséghez a központi futballszövetségtől távirat érkezett, amelyben közlik, hogy az aradi ifjúsági válogatott csapat hétfőn, április 10-én Nagyszebenben az ottani ifjúsági válogatottal kell összemérje erejét az Unirea kupamezők során.

A szövetség még a távirat vétele előtt — mint azt tegnap közöltük is — rostamerkőzést hívott egybe csütörtökre a Gloria pályára, amely most különös jelentőséggel bír, miután utolsó előkészülete annak a fontos mérkőzésnek, amelynek színe helye Nagyszeben lesz és ahol az aradi ifjúsági válogatottnak a továbbjutást ki kell harcolnia.

Csütörtökön délután 4 órakor a Gloria-pályán szerelvényekkel (felsőmez nélkül) a következő ifjúsági játékosok tartoznak megjelenni, hogy a Gloria

ellen lebonyolításra kerülő edzőmérkőzésen részt vegyenek:

Kapusok: Grand (Olimpia), Slavei (Gloria).
Hátvédek: Müller (SGA, ATE), Botau (Olimpia).

Fedezetek: Siclovan, Codrean, Luca, (Gloria), Pirkó (Hakoah), Popovici (Unirea).

Csatárok: Madács (Unirea), Stahl II. (Ințelegerea, Egyetértés), Huzur, Rațiu, Varadau (Astra), Janka (Tricolor), Durgheu (Olimpia).

A csütörtöki rostamerkőzés után állítják össze az aradi csapatot, amely alighanem a következő összetételi lesz:

Grand — Müller, Botau — Siclovan, Codrean, Pirkó — Madács, Stahl II., Janka II., Durgheu, Rațiu.

Car... Kapszól!

Az aradi futballszövetség titkársága közli az érdekeltekkel, hogy az Eminescu-uca 24. sz. alatti helyiségben hétfőn, szerdán, csütörtökön és pénteken este 18—20 óra között tart hivatalos órákat és csak ebben az időpontban áll rendelkezésre.

Több fejezemi ítéletet hozott a sportszövetség a keddi ülésen, miután nem kevesebb mint 15 játékos lett a vasárnapi mérkőzéseken kiállítva. Rațiu (Astra) hat hetet, Harnisch (Titanus) egy hónapot, Golent (Fortuna) 15 napot kapott, de a többiek is kisebb-nagyobb büntetéseket kaptak. A Titanus egyébként polgári uton is fellelenti Rațiu-t, aki az egyesület intézőjét, Krebsz Bélát bántalmazta.

Husvét vasárnapján Budapesten magyar-jugoszláv ökölvívó mérkőzést bonyolítanak le, amelyre a magyarok a következő csupattal állnak ki: Podány, Bondi, Frigyes, Mándi Bene, Baron I., Szigetli, Homolya.

Londonban egy hét óta tart a hivatalos tenisz-zök versenyek, amelynek férfit egyesében a veterán Tilden és Nüsslein egyformán 4—4 győzelemmel vezetnek.

Az AMEFA (AMTE) vezet az ifjúsági bajnokságban

Az ifjúsági bajnokságban vasárnap lebonyolított rangadó mérkőzés 4:4 arányban döntetlenül végződött a Gloria és az Astra között és ilyenformán a 10:0 arányban győztes AMEFA (AMTE), amely óvás következtében a Banatul ellen 2:2 arányban végződött mérkőzés másik pontját is 3:0 gólaránnyal megkapta, került a táblázat élére. A forduló meglepetése Hakoah győzelme volt az Olimpia felett. A táblázat most a következő:

1. AMEFA (AMTE)	18 15	1	2	86	18	31
2. Astra	18 14	2	2	72	28	30
3. SGA (ATE)	18 13	—	5	70	32	26
4. Gloria	17 11	4	2	46	19	26
5. Olimpia	17 10	1	6	58	34	21
6. Ințelegerea (Egyetértés)	18 8	2	8	47	43	18
7. CAA (AAC)	17 8	1	8	48	50	17
8. Fortuna	17 7	2	8	32	39	16
9. Banatul	17 7	1	9	31	47	15
10. Unirea	17 6	2	9	42	53	14
11. Hakoah	18 5	1	12	27	57	11
12. Tricolor	16 4	—	12	28	65	8
13. Transilvania	17 3	—	14	21	52	6
14. Gaiana	17 1	1	15	19	90	3

O Cramm uira javul. A kairói nemzetközi tenisz-versenyen a Cramm—Hughes-pár 6:2, 8:10, 8:6 arányban legyőzte a Kho Sin Kie—Brugnon-kettőt.

Legújabb jelentéseink:

Ujból Lebrunt választották meg a francia köztársaság elnökévé

Versaillesből jelentik: Az elnökválasztó nemzetgyűlés ülését délután 2 óra 5 perckor nyitották meg, az elnök a megnyitás után felolvasta négy képviselőnek távolmaradását bejelentő levelét.

LEBRUN

A városban a kora délelőtti órák óta szokallan élénkség uralkodott. Egymásután érkeztek Párisból a hatalmas luxusautók, amelyek a nemzetgyűlés tagjait és az érdeklődő előkelőségeket hozták magukkal. Délben 1 órakor a nemzetgyűlés tagjai és az újságírók már nagyobb csoportokban gyülekeztek a folyosókon. A megjelent előkelőségek névsorát képtelenség lenne megjegyezni. Kezéssel a nemzetgyűlés ülésének megnyitása után jelentették, hogy Justian Godard nem vonult vissza a jelölésétől. Ebéd után háromnegyed kettőkor

érkezett meg a versaillesi kastélyba Daladier miniszterelnök.

Délután 2 órára már zsufolásig megtelt a nemzetgyűlés nagyterme. A páholyokból előkelő nagyközönség nézte végig az eseményeket és ezeknek soraiban ott voltak a diplomaták is. A történelmi nevezetességű ülésen Jeanneney, a szenátus elnöke elnökölt. Az ülés megnyitása után 36 szavazatszámát jelölték ki és 14 óra 15 perckor megkezdődött a szavazók felvonulása az emelvényre. A szavazás a legnagyobb nyugalommal indult meg és folyt le.

A szavazás 16 óra 25 perckor befejeződött.

Lebrunt már az első menetben ujából a köztársaság elnökévé választották. A leadott szavazatok száma 909 volt. Ebből Lebrun 506 szavazatot kapott, míg az abszolút többséghez 455 szavazatot is elegendő lett volna.

Lebrun elnök 1871-ben született és 1900-ban választották meg első ízben képviselőnek baloldali köztársasági programmal. Később 1911. és 1914. között három ízben volt miniszter. A Poincaré kormányban gyarmatügyi miniszter volt, a Caillaux kormányban hadügyminiszter, majd a Doumergue kormányban ismét gyarmatügyi miniszter, azután 1917-ben a Clemenceau-kormányban ismét tárcát vállalt és ekkor a felszabadított területek élére került. 1929-ben a szenátus alelnökévé választották, míg 1932-ben került első ízben a francia köztársaság elnöki székébe.

Az újonnan megválasztott Lebrun köztársasági elnök új államfői megbízatása május 10-ikén kezdődik. Ezen a napon Daladier-kormányja benyújtja lemondását, de a lemondás csak formai lesz és Lebrun felkéri Daladiert, valamint a kormány tagjait, hogy tovább vezessék az ország ügyeit.

mozgolódást tapasztalunk jelenleg, annak szerzőjét nem minősíthetjük másnak, mint beteges törtetőnek, nem is gondolva arra, hogy esetleg idegen szolgálatban áll, mert ez egyszerűen árlás volna.

Fiugyermeknek adott életet Geraldine albán királyné

Tiranából jelentik: Az albán királyi családban szerdára virradó hajnalban örvendetes családi esemény történt. Geraldine királyné egészséges fiugyermeknek adott életet. Az eseményt a kora reggeli órákban 101 ágyulövés jelezte és a délelőtti folyamán Tirana lakói előzőlötték az uccákat és lelkesen ünnepelték a királyi családot.

ZOG KIRÁLY

Az albán parlament diszgyűlést tartott, amelyen a ház tagjainak lelkes eljenzése közepette jelentette be hivatalosan a miniszterelnök a trónörökös születését. Tirana helyőrsége díszmenetben vonult el a király és a család tagjai előtt.

Tüntetések a mexikói spanyolok ellen

Mexiko. (Rador.) A Reuter iroda jelentése szerint szerdán este a spanyol kaszinó valamennyi ablakát betörték egy tüntetés során, amelyet a fasiszta mozgalom ellen rendeztek. A rendőrség beavatkozása során öten megsebesültek. Cardenas köztársasági elnök elrendelte, hogy a mexikói spanyol falangista mozgalom vezetői közül hármat utasítsanak ki.

Ujabb részletek Irak királyának tragédiájáról

Bagdad. Irak királyva mint ismeretes keddre virradó éjszaka gépkocsi szerencsétlenség áldozata lett. A tragédia részleteiről ujabbban a következőket jelentik:

Este a király résztvett a fővárosban egy mozibemutaton, amely az éjszakai órákban ért véget és utána a király gépkocsikázásra indult. Egvík nemrégén vásárolt autójában foglalt helyet és kocsiját 120 kilométeres sebességgel vezette. A szerencsétlenség nem messze a királyi palotától történt. A sebesen rohanó autó nekiszaladt egy távirópóznának és ez okozta a tragédiát. Irak meghatározó módon vett részt a király bucsuztatásán. A nemzetgyűlést összehívták, hogy megerősítse Abdul Ilah herceg kormányzói hatalmát.

Nemzeti bajnoki mérkőzéseket játszanak vasárnap

Döntött a Biroul Federal

Bucurestiből jelentik: A késő éjeli órákban jelentti az Aradi Közlöny tudósítója: A Biroul Federal ülésén úgy döntött, hogy vasárnap, husvét első napján, a március 26-ikára kitűzött negyedik bajnoki forduló bonyolítja le. Hymódon vasárnap Aradon a helyi derby: az AMEFA (AMTE)—Gloria-mérkőzés kerül lejátszásra.

Kettős halálos ítéletet hozott a pestvidéki törvényszék

Budapest. A pestvidéki királyi törvényszék ma kettős halálos ítéletet hozott az örkényi férjgyilkosság bűnperében. Mint ismeretes Muhari János gazda felesége felbujtotta Murarik István nevű alkalmazottját, hogy férjét, Muharit tegye el

láb alól. Murarik a tárgyaláson kétségbeesetten védekezett, hogy az asszony biztatta és ő kényszerhelyzetben cselekedett. A törvényszék úgy ítélte, mint az asszonyt kötélt általi halálra ítélté.

Neurath birodalmi védnök megérkezett Prágába

Prága. Neurath báró Cseh- és Morvaország birodalmi védnöke szerdán délelőtti megérkezett Prágába. A pályaudvaron Blaskovics tábornok, katonai parancsnok és Henlein Konrád kormány megbízott fogadták.

Az érkező birodalmi védnököt Prága zászlódiszben várta és ebből az alkalomból

általános munkaszünetet rendeltek el és a bevonulás idején a villamosforgalom is szünetelt. Ugyancsak szerdán érkezett meg Prágába Brauchitz tábornok, a német hadsereg főparancsnoka, aki előbb a Prágában levő vezénylő tábornokokkal tanácskozott, majd pedig Hacha volt elnöknel tett látogatást.

Elitélő nyilatkozatot tett Eszterházy János gróf a Szlovákiában bizonyos részről megindult nyilas-propagandáról

Pozsonyból jelentik: Az Egységes Párt a közelmúltban kibővített helyiségébe való költözése alkalmával gróf Eszterházy János érdekes nyilatkozatot adott azon kósza hírekre vonatkozólag, amelyek szerint a párt szervezetében és programjában a közeljövőben jelentős változás várható:

— Az utóbbi időben, — mondotta gróf Eszterházy — a párt tagjainak száma jelentősen megnövekedett, úgy hogy a régi helyiség szűknek bizonyult és ezért határoztuk el a párt más helyiségbe való költöztetését.

— Én is hallottam róla — folytatta nyilatkozatát gróf Eszterházy, — hogy valami új mozgalom indul, természetesen a párton kívül,

amely magyar nemzeti szocialista nyilas mozgalom jellegű. E mozgalom vezetője a családi neve után következtetve minden lehet, csak magyar eredetű nem és semmi közössége nem lehet a magyarsággal. Az Egységes Magyar Pártnak, — bár mindig lépést tart a korrallal és a modern szellem a párt keretein belül mindig érvényesül, — nincs szüksége ilyen mozgalomokra. Mi mindig a keresztény felfogású szocialis igazságot hirdettük, ugyancsak tudatában vagyunk annak, hogy Németország nemzeti-szocializmusa nem exportcikk. Ha Magyarország nem ismerik el irányelvnek a nemzeti-szocializmust, mi sem ismerjük el. Aki mást vall, az külön utakon jár. Ha ilyen